

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1878. **Första Kammaren.** **N:o 6.**

Ondagen den 6 Februari.

Kammaren sammanträdde klockan half 3 e. m., och dess förhandlingar leddes af Herr vice Talmannen.

Justerades fyra protokollsutdrag för den 4 i denna månad och protokollet för den 31 sistlidne Januari.

Föredrogs å nyo Bevillnings-Utskottets den 2 och 4 i denna månad bordlagda utlåtande N:o 1, angående öfverlemnande till annat Utskott af en utaf Herr H. L. Rydin inom Andra Kammaren väckt motion.

Herr vice Talmannen hemställde, att Kammaren skulle lägga det nu föredragna utlåtandet till handlingarne med förklarande, att den deri omförmälda motionen vore af beskaffenhet att böra till Stats-Utskottet öfverlemnas.

Hirvid anmälde sig och yttrade

Friherre af Ugglas: Så vidt jag kan finna af ifrågavarande motion, måste den ovilkorligen komma att tillhöra det Särskilda Utskott, som af Riksdagen blifvit tillsatt, och vid sådant förhållande kan jag icke förstå, hvarför man skulle begagna den omväg att nu skicka den till Stats-Utskottet, för ått detta. på grund af de reglementariska föreskrifterna för Riksdagen, skulle återsända den till Kamrarne, och Kamrarne sedermera besluta att öfverlemla motionen till Särskilda Utskottet. Frågan är för en hvar, som tagit kännedom om motionen, enkel och klar. Motionen afser att i stället för grundskatterna införa en särskild inkomstskatt. På Särskilda Utskottets bord hvilar i närvarande stund en motion, som kan betraktas såsom ett alternativ till den förevarande, nemligen Herr Ola Anderssons motion om grundskatternas borttagande mot en förhöjning i bevillning på jordbruks-

fastighet eller denna bevillnings jemnande. Dessa båda motioner, af hvilka den ena är alternativ till den andra, måste, efter min uppfattning, alldeles ovilkorligen behandlas af Särskilda Utskottet. Möjligt är, att det strängare öfverensstämmer med formerna att gå den väg, som af Herr vice Talmannen föreslagits, men det leder endast till att Kammaren ännu en gång får behandla motionen och då måste sända den till det Utskott, som bör behandla den. Under sådana förhållanden hemställer jag, att Kammaren redan nu, så godt först som sist, skickar motionen till Särskilda Utskottet.

Herr Ekman, Carl: Jag är af alldeles samma åsigt som den föregående talaren, att det enda lämpliga behandlingssättet af Herr Rydins ifrågavarande motion står att erhålla hos Särskilda Utskottet; men just för att vara förvissad om, att motionen skall komma till handläggning i Särskilda Utskottet, tror jag, på sätt äfven den förre talaren för sin del medgifvit, att formerna tvinga oss att vidtaga den åtgärd, som Herr vice Talmannen föreslagit, eller att nu skicka den från Bevillnings-Utskottet återlemnade motionen till Stats-Utskottet. Det skulle nemligen kunna inträffa, om denna Kammare beslutar att remittera motionen till Särskilda Utskottet, och Medkammaren i strid dermed skickade motionen till Stats-Utskottet, att följdén blefve den, att motionen ej komme till någotdera af dessa Utskott. Men om denna Kammare remitterar motionen till Stats-Utskottet, och Andra Kammaren sänder motionen till ett annat af de ständiga Utskotten, blir följdén icke någon annan, än att Konstitutions-Utskottet måste afgöra, hvilketdera af de båda ständiga Utskotten, dit motionen blifvit remitterad, skall behandla densamma. Att Stats-Utskottet, om motionen kommer dit, skall hemställa, att den öfverlemnas till Särskilda Utskottet, anser jag för gifvet, då Stats-Utskottet redan i fråga om vissa andra likartade motioner gjort en dylik hemställan, och Kammaren kommer då i tillfälle att fatta beslut om hänvisande af motionen till Särskilda Utskottet. Fattas då icke ett sådant beslut, så är motionen dock icke förqväfd, utan kan blifva af annat Utskott behandlad.

På de af mig nu framhållna skäl vågar jag hemställa, att Kamraren behagade besluta att öfverlemnade motionen till Stats-Utskottet.

Herr von Koch: Jag är väsentligen förekommen af Herr Ekman, och anser för min del, att vi, på sätt Herr vice Talmannen föreslagit, först böra skicka den ifrågavarande motionen till Stats-Utskottet. Det lider väl icke tvifvel, att den sedermera, i likhet med hvad som redan skett med flera andra motioner af samma art, blir af Stats-Utskottet återlemnad till Kamraren, för att sedermera skickas till det Särskilda Utskottet. Den ordning, som Herr vice Talmannen föreslagit, är äfven den som öfverensstämmer med 7 och 8 §§ i de för Riksdagen gällande reglementariska föreskrifter, hvaremot, om möjligen den ena Kammaren skickade motionen direkt till Särskilda Utskottet, men den andra öfverlemnade den till Stats-Utskottet, det skulle blifva svårt för Konstitutions-Utskottet, som har att döma

mellan två *ständiga* Utskott, att säga att motionen icke tillhör Särskilda Utskottet. Visserligen har den förste talaren rätt deri, att den väg, jag nu förordat, är en omväg, men man måste stundom underkasta sig små omvägar för att iakttaga formerna, ty det är just då man vill gå till väga utan omsvep, som man gifver formen ett slag vid örat, och sådant kan sedermera åberopas i viktigare fall. Någon konflikt kan icke uppstå, om vi remittera motionen till Stats-Utskottet, som, efter hvad vi redan veta, har den åsigt, att motioner af denna art böra till Särskilda Utskottet öfverlemnas. Låt oss då icke förbise formen i detta fall.

Jag yrkar, att motionen måtte remitteras till Stats-Utskottet.

Sedan öfverläggningen härefter förklarats slutad, yttrade Herr vice Talmannen, att under densamma hade yrkats, dels utaf Friherre af *Ugglas*, att Kammaren måtte förklara Herr Rydins ifrågavarande motion böra öfverlemnas till det af Kamrarne tillsatta Särskilda Utskott, och dels af Herr *Ekman, Carl*, att Kammaren skulle förklara, att motionen borde öfverlemnas till Stats-Utskottet.

Härefter framställde Herr vice Talmannen först proposition derå, att Bevillnings-Utskottets förevarande utlåtande skulle läggas till handlingarne, med förklarande, att den deri omförmälda motionen borde öfverlemnas till Riksdagens Särskilda Utskott; hvarvid svarades många nej, blandade med ja, och sedermera proposition derå, att Kammaren skulle lägga utlåtandet till handlingarne, med förklarande, att motionen vore af sådan beskaffenhet, att den borde till Stats-Utskottet öfverlemnas, då svaren utföllo med många ja, blandade med nej; och förklarades ja nu hafva varit öfvervägande.

Anmälades och bordlades från nedan nämnda Utskott inkomna memorial och utlåtanden, nemligen från

Stats-Utskottet :

N:o 2, angående öfverlemnande till Särskilda Utskottet af åtskilliga till Stats-Utskottet hänvisade motioner;

Bevillnings-Utskottet :

N:o 2, angående öfverlemnande till Särskilda Utskottet af en utaf Herr H. L. Rydin inom Andra Kammaren väckt motion, N:o 43;

N:o 3, angående öfverlemnande till Särskilda Utskottet af en utaf Herr H. L. Rydin inom Andra Kammaren väckt motion, N:o 44;

N:o 4, angående öfverlemnande till Särskilda Utskottet af en inom Första Kammaren af Herr A. Anderson väckt motion;

N:o 5, angående öfverlemnande till det Särskilda Utskottet af en inom Andra Kammaren af Herr A. Adlercreutz väckt motion;

Lag-Utskottet:

N:o 1, i anledning af Andra Kammarens remiss af motion om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t angående omarbetande af krigslagarne;

N:o 2, angående öfverlemnande till Särskilda Utskottet af trenne till Lag-Utskottet hänvisade motioner;

N:o 3, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till förändrad lydelse af 6 punkten i 19 § af förordningen om nya strafflagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall den 16 Februari 1864.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades Herr *J. Pettersson* under tre veckors tid från den 11 i denna månad.

Kammaren åtskildes klockan $\frac{3}{4}$ 3 e. m.

In fidem
O. Brakel.

Fredagen den 8 Februari.

Kammaren sammanträdde klockan half 3 e. m., och dess förhandlingar leddes af Herr vice Talmannen.

Justerades ett protokollsutdrag för den 6 och protokollet för den 2 i denna månad.

Föredrogs, men begärdes af flera ledamöter å nyo på bordet Stats-Utskottets den 6 i denna månad bordlagda motion N:o 2, angående öfverlemnande till Särskilda Utskottet af åtskilliga till Stats-Utskottet hänvisade motioner.

Föredrogs och bifölls Bevillnings-Utskottets den 6 i denna månad bordlagda utlåtande N:o 2, angående öfverlemnande till Särskilda Utskottet af en utaf Herr H. L. Rydin inom Andra Kammaren väckt motion, N:o 43.

Föredrogs Bevillnings-Utskottets den 6 i denna månad bordlagda utlåtande N:o 3, angående öfverlemnande till Särskilda Utskottet af en utaf Herr H. L. Rydin inom Andra Kammaren väckt motion, N:o 44.

Öfverlemnande till Särskilda Utskottet af en motion om ändringar i Bevillningsstadgan.

Friherre af Ugglas: Vid behandlingen af Bevillnings-Utskottets nyss föredragna betänkande angående remiss till Särskilda Utskottet af Herr Rydins motion, N:o 43, iakttog jag tystnad och underkastade mig hvad Bevillnings-Utskottet i detta afseende föreslagit, men i fråga om förevarande motion måste jag vara af annan mening. Uti ingressen till denna motion heter det: »Härmed föreslås följande förändringar i Bevillningsstadgan», i olikhet med hvad som föreslås i den föregående, som börjar »För den händelse att grundskatterna komma att utjemnas eller afskaffas och en särskild fastighetsskatt åtagas, föreslås» etc. I förevarande motion föreslås först, »att bevillning af

Öfverlemnande
till Särskilda
Utskottet af en
motion om än-
dringar i Be-
villningsstad-
gan.
(Forts.)

fastighet afskiljes, såsom en från bevilling af inkomst alldeles afskild skatt, och åsättes fastighet med en viss per mille-afgift i fastighetens taxeringsvärde, samt att i afseende på bevilling af inkomst af kapital och arbete iakttages att, hvad inkomst af kapital beträffar, äfven för det i fastighet nedlagda kapital och, hvad inkomst af arbete angår, att jemväl för inkomsten af jordbruk bevilling utgöres.»

Detta är precis detsamma som Herr Rydin föreslagit i den nyss föredragna och till Särskilda Utskottet remitterade motionen, endast med det tillägg, att en viss per mille-afgift skulle åsättas. Med detta förslag har han tydligen afsett, att bevillningsstadgan skulle af vederbörande Utskott omarbetas, i händelse Riksdagen skulle biträda hans föregående motion om införande af en särskild fastighetsskatt, och Bevillnings-Utskottets åliggande således bestå i att tillämpa Riksdagens beslut i fråga om nämnda skatt, eller, med andra ord, att omarbete Bevillningsförordningen i denna del.

Men ytterligare föreslår Herr Rydin i förevarande motion tre saker, som icke ega det ringaste sammanhang med ifrågavarande inkomstskatt, nemligen i mom. 2, att bevillningsstadgan omarbetas »i afseende på bevillningsafgifternas påförande, att hvarje skattskyldig åläggas att meddela upplysning om sina inkomsters och tillgångars verkliga belopp.» Detta är en fråga, som icke hänger tillsammans med inkomstskatten, utan är en ren bevillningsfråga. Vidare föreslås i 3:dje momentet »att, med afskaffande af Bevillningsberedningarne, särskilda dertill förordnade beredningsmän af offentlig myndighet förordnas att afgifva förslag till den uppskattning af förmögenhet eller inkomst, hvarefter skattskyldigs bevilling skall utgöras.»

Äfven detta är en ren bevillningsfråga, som icke eger minsta sammanhang med inkomstskatten. Slutligen förutsättes i motionen, att bevillningsförordningen skulle omarbetas »i öfverensstämmelse med de grunder, som innehållas dels i det af motionären i skattejemkningskomitén afgifna yttrande samt deri innehållna förslag till lag om inkomstskatt, dels i Kammarrättens yttrande öfver skattejemkningskomiténs betänkande», hvarigenom åberopas förslag till en ny bevillningsförordning. — Jag kan icke finna att det åligger Särskilda Utskottet att, jemte öfriga göromål, äfven omarbete bevillningsförordningen äfven i de delar, som icke ega sammanhang med inkomstskatten; och att motionären icke sjelf önskat, att denna del af motionen måtte komma till Särskilda Utskottet, synes mig framgå deraf, att han i ingressen till densamma icke gjort samma förutsättning som i de öfriga motionerna, eller att frågan om grundskatterna först skulle vara afgjord. Vid sådant förhållande anhåller jag för min del, att Kammaren täcktes befria Särskilda Utskottet från denna motion och sålunda afslå Bevillnings-Utskottets betänkande i denna del.

Herr Reutersvärd: Utan tvifvel hade Friherre af Ugglas rätt deri, att, om icke Särskilda Utskottet blifvit tillsatt, förevarande motion skulle tillhört Bevillnings-Utskottet, och att, om Ola Anderssons motion icke kommit till Särskilda, utan, såsom den rätteligen bort, till Bevillnings-Utskottet, jemväl Herr Rydins ifrågavarande motion

bort till sistnämnda Utskott hänvisas. Men, sedan Ola Anderssons motion blifvit remitterad till Särskilda Utskottet, och då, enligt Bevillnings-Utskottets åsigt, Herr Rydins motion eger dermed ett så stort sammanhang, bör äfven densamma remitteras till Särskilda Utskottet, hvarom jag ock nu tillåter mig anhålla.

Öfverlemnande till Särskilda Utskottet af en motion om ändringar i Bevillningsstadgan.

(Forts.)

Friherre af Ugglas: Jag ber att få fästa uppmärksamheten på och fråga hvad Särskilda Utskottet har att göra med frågan om bevillningsberedningarnes afskaffande och särskilda beredningsmäns införande, eller dermed, huruvida en skattskyldig noggrant uppgifver sina inkomster? Jag kan icke finna något samband emellan dessa frågor och öfriga föremålen för Särskilda Utskottets verksamhet. Beträffande motionens första punkt får Särskilda Utskottet vid behandlingen af Herr Rydins föregående motion tillfälle att pröfva densamma, hvadan jag ej kan se någon nödvändighet, att den in duplo kommer till Utskottet. Jag vet väl, att det råder en stor benägenhet att skicka alla möjliga motioner till Särskilda Utskottet, men för grundsatsens skull anhåller jag, att Bevillnings-Utskottet må få behålla, hvad enligt grundlagen rätteligen tillhör detsamma.

Herr von Koch: Jag var icke beredd på någon diskussion i detta ämne, hvarför jag icke medtog Herr Rydins ifrågavarande motion, utan hvilken jag icke fullkomligt kan bedöma frågan, men då jag tror att mången är i samma kategori som jag, får jag anhålla, att motionen måtte få hvila på bordet, på det man må kunna öfvertänka, huruvida den icke afser en fråga, som eger sammanhang med andra till Särskilda Utskottet hänvisade frågor. Det låter verkligen, efter hvad Friherre af Ugglas yttrade, som om ett förändradt sätt för bevillningens uttagande icke skulle dermed hafva något samband, men då skattejemkningskomitén fäst mycken vikt härvid, lemnar jag derhän, huru befogadt det nämnda yttrandet kunde vara. Alla förslag hafva gått ut derpå, att för åstadkommandet af en jemnare skatt en förändring i maskineriet för bevillnings utgående vore af nöden, hvarför ock Herr Rydin äfvensom andra ledamöter i komitén föreslagit åtskilliga ändringar i sådant afseende. Emellertid anser jag icke lämpligt att nu förlänga diskussionen i detta ämne, hvadan jag förnyar min anhållan om motionens bordläggning.

Flera ledamöter hördes häri instämma.

Herr Ribbing, Carl: Vid afgörandet af denna fråga är det naturligtvis af vikt att undersöka, huruvida denna motion, N:o 44, är af enahanda eller likartad beskaffenhet med den, som af Herr Ola Andersson m. fl. blifvit väckt och till det Särskilda Utskottet remitterad. Bevillnings-Utskottet har ansett, att lika väl som Herr Rydins motion N:o 43, deri föreslås, att en fastighetsbevillning skulle ersätta den grundskatt, som är ifrågasatt att borttagas, borde, i följd af sitt nära sammanhang med Herr Ola Anderssons ofvanberörda motion, till det Särskilda Utskottet hänvisas, lika väl borde denna motion N:o 44,

Öfverlemnande till Särskilda Utskottet af en motion om ändringar i Bevillningsstadgan.
(Forts.)

som i vissa delar berör samma fråga, som i motionen N:o 43 förekommer, till det Särskilda Utskottet remitteras. Såsom också Friherre af Ugglas erkänt, finnes det i första momentet af denna motion antydt, att bevillning af fastighet afskiljes såsom en särskild skatt. Denna fråga är ju alldeles likartad med den i motionen N:o 43 afhandlade. De två senare momenten kunna visserligen icke anses vara alldeles fullkomligt sammanhängande med det första; men då det första momentet ovilkorligen sammanhänges med motionen N:o 43, kan man väl icke gerna dela på momenten och hänskjuta en del till Bevillnings-Utskottet och en del till det Särskilda Utskottet.

För min del var jag i början vid öfverläggningen inom Utskottet af samma mening som Friherre af Ugglas, men jag blef öfvertygad om, att jag borde vika från denna åsigt och instämma med dem, som yrkat, att denna motion borde hänvisas till det Särskilda Utskottet, så mycket mera som slutorden i Herr Rydins motion: »i öfverensstämmelse med de grunder, som innehållas dels i det af mig i Skattejemkningskomitén afgifna yttrande samt deri innehållna förslag till Lag om inkomstskatt, dels i Kammarrättens yttrande öfver Skattejemkningskomiténs betänkande» just ifrågasätta den nya grundskattens införande.

Jag förenar mig med Herr Reutersvärd i det af honom framställda yrkande.

Herr vice Talmannen yttrade, att som Bevillnings-Utskottets förevarande utlåtande af flere ledamöter blifvit å nyo begärdt på bordet, utlåtandet komme att der hvila till nästa sammanträde.

Föredrogos, men begärdes af flere ledamöter å nyo på bordet Bevillnings-Utskottets den 6 i denna månad bordlagda utlåtanden:

N:o 4, angående öfverlemnande till Särskilda Utskottet af en inom Första Kammaren af Herr A. Anderson väckt motion; och

N:o 5, angående öfverlemnande till det Särskilda Utskottet af en inom Andra Kammaren af Herr A. Adlercreutz väckt motion.

Vid skedd föredragning af Lag-Utskottets den 6 i denna månad bordlagda utlåtande N:o 1, i anledning af Andra Kammarens remiss af motion om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t angående omarbetande af krigslagarne; lades detta utlåtande till handlingarne, med förklarande, att den deri omförmälda motionen vore af sådan beskaffenhet, att den borde af tillfälligt Utskott behandlas.

Föredrogos, men begärdes af flere ledamöter å nyo på bordet Lag-Utskottets nedannämnda, den 6 i denna månad bordlagda memorial och utlåtanden:

N:o 2, angående öfverlemnande till Särskilda Utskottet af trenne till Lag-Utskottet hänvisade motioner;

N:o 3, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till förändrad lydelse af 6 punkten i 19 § af förordningen om nya strafflagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall den 16 Februari 1864.

Anmälades och bordlades Lag-Utskottets utlåtande N:o 4, i anledning af verkställd granskning af Riksdagens justitieombudsmans embetsförvaltning.

Herr vice Talmannen hemstälde, huruvida Kammaren, i enlighet med hvad vid hållet talmanssammanträde öfverenskommits att föreslå, behagade besluta att nästa Onsdag den 13 i denna månad företaga val af dels sex revisorer och tre suppleanter för deltagande i den granskning af Statsverkets samt Riksbankens och Riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning, som under innevarande år komme att ega rum, dels ock två revisorer och två suppleanter för granskning af Riksbankens afdelningskontors i Göteborg, Malmö, Luleå och Wisby förvaltning och räkenskaper för sistlidet år; hvilket bifölls.

Ledighet från riksdagsgörömaalen beviljades Herr *A. Koch* under tre veckor från den 9 och Herr *Littorin* under lika lång tid från den 11 i denna månad.

Kammaren åtskildes klockan 3 e. m.

In fidem
O. Brakel.

Lördagen den 9 Februari.

Kammaren sammanträdde kl. $\frac{1}{2}$, 3 e. m., och dess förhandlingar leddes af Herr vice Talmannen.

Justerades två protokollsutdrag för den 8 och protokollet för den 4 i denna månad.

Föredrogs å nyo och bifölls Stats-Utskottets den 6 och 8 i denna månad bordlagda memorial N:o 2, angående öfverlemnande till Särskilda Utskottet af åtskilliga till Stats-Utskottet hänvisade motioner.

*Öfverlemnande
af en motion
från Bevill-
nings-Utskottet
till Särskilda
Utskottet.*

Föredrogs å nyo Bevillnings-Utskottets den 6 och 8 i denna månad på bordet lagda utlåtande N:o 3, angående öfverlemnande till Särskilda Utskottet af en utaf Herr H. L. Rydin inom Andra Kammaren väckt motion, N:o 44.

Friherre af Ugglas: Herr vice Talman! Mine herrar! Jag får för min del fortfarande anhålla, att Kammaren behagade afslå hvad Bevillnings-Utskottet här föreslagit. Ser man först efter, huru motionären sjelf tänkt sig behandlingen af denna motion, så är det alldeles uppenbart, att han vill, att den skall hänvisas till Bevillnings-Utskottet. Med afseende på hans båda föregående motioner har han gjort till förutsättning, att grundskatterna skulle komma att utjemnas eller afskrifvas och en särskild fastighetsskatt åtagas, och det var ganska naturligt, att dessa motioner, som gjordes under en förutsättning, som det Särskilda Utskottet har att pröfva, skulle till detta Utskott öfverlemnas. Men här har han uteslutit denna förutsättning och endast hemställt om förändringar i bevillningsstadgan.

Väl är det sant, att I mom. i denna motion har något öfverensstämmande med hans förslag i motionen N:o 43; men jag kan icke rätt fatta, hvarföre han här rekapitulerat detta, om icke för att Bevillnings-Utskottet skulle blifva i tillfälle att taga kännedom härom och möjligen vidtaga de förändringar, som häraf kunna fordras. I afseende på denna punkt vill jag således medgifva, att man kan finna en viss tvetydighet, men om så är förhållandet med *en* punkt, så är det så mycket vissare, att det icke är fallet med de båda andra, som handla om att man skulle sjelf uppgifva sin inkomst till taxering samt om bevillningsberedningarnes afskaffande och förordnande af särskilda

beredningsmän. Detta är väl två förslag, som äro så fullständigt fristående från frågan om grundskatternas upphäfvande och införande af en inkomstskatt, och som kan göras alldeles oberoende af dessa två omständigheter, att jag verkligen icke kan förstå, huru man kan vilja pålägga det Särskilda Utskottet behandlingen af dessa saker. Likaså förhåller det sig med det sista momentet i denna motion. Jag har för öfrigt hos Kammaren funnit en stor benägenhet att vilja öfverlemna till det särskilda Utskottet en mängd olika saker, och det är visserligen smickrande för Utskottet att åtnjuta ett så stort förtroende, men för grundsatsens skull måste jag anhålla, att till Utskottet icke måtte skickas saker, som alldeles uppenbart icke höra dit.

För min del får jag således anhålla, att Kammaren ville afslå Bevillnings-Utskottets ifrågavarande betänkande.

Herr Bennich: Herr vice Talman! Mine Herrar! Det har icke varit hvarken för att undandraga Bevillnings-Utskottet något arbete eller för att smickra det Särskilda Utskottet, som Bevillnings-Utskottet ansett sig skyldigt att till Riksdagen hemställa, att i fråga varande motion måtte till det Särskilda Utskottet öfverlemnas, utan det har skett i följd af både arbetsordningens föreskrifter och sjelfva motionens innehåll, som nära sammanfaller med eller fullständigt berör alldeles samma frågor, hvilka äro väckta i Herr Ola Anderssons motion och blifvit remitterade till det Särskilda Utskottet; det är således detta sammanhang mellan dessa motioner samt sjelfva ämnets beskaffenhet tillika med arbetsordningens föreskrifter, som föranlett Bevillnings-Utskottet att anse sig icke kunna hafva handlat annorlunda än som det gjort.

Det förhåller sig kanske icke så, som den siste ärade talaren anført, eller att första punkten i motionen N:o 44 icke innehåller något annat än motionen N:o 43. Denna punkt innehåller förslag om två särskilda skatter på fast egendom, den ena åsatt med en viss per mille-afgift å fastighetens taxeringsvärde och den andra en inkomstskatt, grundad på den afkastning, som innehafvare af jord deraf kan hemta, och hvilken skatt skall utgå efter afdrag af omkostnader och ränta på intecknad skuld.

Det vore väl i högsta grad oförmligt, om detta som nu är föreslaget, rörande beskattning af fast egendom dels såsom en fastighets-skatt och dels såsom en inkomstskatt af jordbruk, skulle handläggas af Bevillnings-Utskottet, då det Särskilda Utskottet har till åliggande att tillse, huru fastighet skall bevillningstaxeras och beskattas i sammanhang med grundskatternas upphäfvande; jag kan icke tänka mig, huru två skilda Utskott skulle under samma riksdag kunna handlägga och till Riksdagen inkomma med förslag i frågor rörande samma sak. Att 2 och 3 punkterna i 44:de motionen, om de vore alldeles fristående, skulle kunna handläggas af Bevillnings-Utskottet, vill jag icke förneka, men de äro icke fristående. Det är endast i sammanhang med en ny beskattning, som motionären föreslagit hvilka förändringar i bevillningsstadgan skulle inträda; och vid sådant förhållande kan det icke vara riktigt, att Bevillnings-Utskottet skall med-

*Öfverlemnande
af en motion
från Bevill-
nings-Utskottet
till Särskilda
Utskottet.
(Forts.)*

Öfverlemnade
af en motion
från Bevill-
nings-Utskottet
till Särskilda
Utskottet.
(Forts.)

dela de reglementariska föreskrifterna om sättet, på hvilket den beskattning, som det Särskilda Utskottet kan komma att föreslå, skall utgå. Enligt min öfvertygelse är det fullkomligt i sin ordning, att motionen, utan afseende på det större eller mindre förtroende man må hafva för det Särskilda Utskottet, öfverlemnas till detta Utskott för att i sammanhang med Herr Ola Anderssons förslag tagas i öfvervägande.

Jag beder slutligen att få meddela en upplysning, som sekreteraren möjligen torde kunna bekräfta, nemligen att Andra Kammaren redan bifallit Utskottets förslag i denna del, och äfven deri torde finnas någon anledning, hvarför Första Kammaren icke bör fatta ett sådant beslut, som Friherre af Ugglas föreslagit.

Herr Wærn: För så vidt som Kammaren hittills fattat beslut om det Särskilda Utskottets åliggande, så är det behandlingen af frågor, som stå i sammanhang med härordningsförslaget, grundskatternas afskrifvande m. m. samt de förändringar i beskattning, som deraf blifva en följd. Men det förslag, hvarom nu är fråga, är framställt utan något afseende om ny härordning antages eller icke, och således, om det remitteras till det Särskilda Utskottet, har Kammaren utsträckt dess befogenhet långt utöfver hvad meningen ursprungligen var.

För min del får jag säga, att jag anser detta vara oegentligt, hvaremot det icke kan uppstå någon oegentlighet, om bevillnings-Utskottet afgifver sitt utlåtande, huruvida, oberoende af arméorganisationsfrågan, de af motionären föreslagna förändringar i bevillningsstadgan äro lämpliga eller icke. Jag anser att detta rätteligen bör tillhöra Bevillnings-Utskottet, hvarför jag anhåller att det måtte dit remitteras.

Herr von Koch: Herr Rydins motion N:o 44 afser införandet af en fastighetsskatt såsom en från bevillning af inkomst särskild skatt, jemte omarbetning af flera delar i bevillningsstadgan, »i öfverensstämmelse med de grunder, som innehållas uti det af honom i skattejemkningskomitén afgifna yttrande». Detta yttrande innefattar pag. 8 »särskild mening om den direkta beskattning, som i stället för grundskatt m. m. bör införas».

Herr Rydin har i komitén påyrkat, bland annat, att hans förslag till författningar angående fastighets- och inkomstskatter borde få kraft af civillag. Huru han egentligen nu vill hafva det, vet jag icke, då han antyder uti sina motiv, att sådana lagar icke kunna stiftas utan ändring i Regeringsformen. Emellertid och då han varit medlem af skattejemkningskomitén och nu äfven åberopat sitt deri afgifna ofvannämnda yttrande, är det efter mitt omdöme orimligt att antaga det han nu skulle, oberoende deraf om grundskatterna blifva afskrifna, vilja hafva införd en ny hög fastighetsskatt, helst när man genomläst hans motiv och derjemte tänker på hans embetsställning. Hans förslag är väl således påtagligen beroende af frågan om grundskatternas afskrifning.

Han föreslår här också förändring i afseende å sättet för bevill-

ningens utgörande och åberopar dervid Kammarrättens yttrande i denna fråga, men detta Kammarrättens yttrande har just blifvit infordradt med afseende på införandet af en ny härordning och grundskatternas afskaffande. Kammarrätten har väl sagt, att den i väsentliga delar biträder Herr Rydins åsigt, men detta instämmande gäller dock väl egentligen i afseende å fastighetsskatten och några få andra punkter, under det att den deremot synes i allmänhet ogillat så väl hvad Herr Rydin som komiterade föreslagit i afseende å det nya sättet för bevilningsberedningen och i synnerhet beträffande den slags nya öfverdomstol eller öfverskattenämnd, som de föreslagit i stället för Kammarrätten. Af Herr Albert Anderson har nu ock här väckts en motion angående förmögenhets- och inkomstskatter, samt ändring i samma delar af Bevilningsförordningen som Herr Rydin. Den torde väl ock komma till Särskilda Utskottet.

Öfverlemnande af en motion från Bevilnings-Utskottet till Särskilda Utskottet.
(Forts.)

Då Herr Rydins motioner äro så litet utvecklade, och i synnerhet som han äfven åberopat Kammarrättens yttrande, är det, som sagdt, visserligen svårt att säga, hvad han egentligen nu afser, men det torde väl icke kunna anses lämpligt, att Bevilnings-Utskottet sätter sig till att arbeta på förslag till införande af en ny bevilningsförordning, oberoende af huru det går med grundskatternas afskaffande, då frågan står i så nära sammanhang dermed. Då nu Andra Kammaren, såsom här blifvit upplyst, skickat motionen till Särskilda Utskottet, skulle, om Första Kammaren deremot hänvisar den åter till Bevilnings-Utskottet, en konflikt lätt uppstå; och efter mitt förmenande är det således bäst remittera motionen till Särskilda Utskottet, hvadan jag tillstyrker bifall till Bevilnings-Utskottets nu föredragna memorial.

Herr Mannerskantz: Af alla de skäl, som blifvit anförda för att remittera den ifrågavarande motionen till det Särskilda Utskottet, kan jag icke finna något annat vara giltigt, än det att Andra Kammaren skulle hafva beslutat remittera motionen till detta Utskott. Deruti skulle jag anse ligga ett gifvet skäl för Första Kammaren att fatta samma beslut, ty icke kan det vara värdt att strida för mycket om formen, utan då är det efter mitt förmenande bättre att förena sig i sådant afseende. Men det måste dock erkännas, att det icke kan tillkomma Särskilda Utskottet att från början till slut omarbete hela den nu gällande bevilningsförordningen, såsom denna motion afser, blott derföre att man ifrågasätter, att den till någon del skall öfverensstämma med Herr Ola Anderssons motion derom, att bevilningen för jordbruksfastighet skall ökas, ifall motionerna om en ny härordnings antagande och allmän värnpligt blifva bifallna och följaktligen jemte denna sistnämnda bör komma att behandlas af det Särskilda Utskottet. Det faller af sig sjelf, att till detta Utskott rätteligen hör den motion af Herr Rydin, som afser, ifall de äldre skatterna skulle afskaffas, få en särskild s. k. fastighetsskatt pålagd, hvilken då måste anses såsom en ny grundskatt och om hvilken det väl med skäl kan blifva fråga, huruvida den ej under sådant förhållande verkligen borde i vårt beskattningsväsen införas; men då han på samma gång i annan motion åsyftar och föreslår, att bevil-

Öfverlemnande af en motion från Bevillnings-Utskottet till Särskilda Utskottet.
(Forts.)

ningsförordningen äfven i flere andra afseenden än för att skaffa ersättning för upphäfdä grundskatter i väsentliga delar bör omarbetas, är det en sak hvarmed, efter mitt förmenande, Särskilda Utskottet icke har att göra, utan det bör ovilkorligen tillhöra Bevillnings-Utskottet, och jag kan icke finna annat än att, om Särskilda Utskottet skulle få denna motion till sig hänvisad, det genast måste skynda begära, att Bevillnings-Utskottet ville vara detsamma behjelpigt med utarbetande af en ny bevillningsförordning.

Med afseende på Herr von Kochs yttrande i fråga derom, huruvida det varit Herr Rydins mening att, äfven oberoende af de åtgärder, som kunna vidtagas med en ny härordnings antagande och grundskatternas afskaffande, få en ny fastighetsskatt såsom bevillning införd, vill jag anmärka, att det uppenbarligen varit hans mening att, oberoende af utgången af försvarsfrågan, få en dubbel bevillning för fastighetsegare ålagd, nemligen dels för fastigheternas kapitalvärde, dels äfven på grund af den inkomst, som, utöfver räntan å kapitalvärdet, skötseln af en egendom kan anses inbringa.

Då jag ännu ej hört konstateras, att Andra Kammaren fattat beslut om remiss af denna motion till Särskilda Utskottet, får jag yrka, att motionen måtte remitteras till Bevillnings-Utskottet. Skulle Kamrarna i detta afseende fatta olika beslut, må tvisten slitas af den det vederbör.

Sedan undertecknad tillkännagifvit, att, enligt ankommet protokollsutdrag, Andra Kammaren bifallit det förevarande utlåtandet, och öfverläggningen härefter förklarats slutad, upptog Herr vice Talmannen de derunder gjorda yrkanden å dels bifall till Bevillnings-Utskottets ifrågavarande utlåtande och dels afslag derå, samt framstälde först proposition på bifall till utlåtandet, hvarvid svarades många ja jemte några nej; och sedermera proposition på afslag derå, då svaren utföllo med många nej jemte några ja; och förklarade Herr vice Talmannen den första propositionen vara med öfvervägande ja besvarad.

Föredrogs å nyo och biföllos Bevillnings-Utskottets den 6 och 8 i denna månad bordlagda utlåtanden:

N:o 4, angående öfverlemnande till Särskilda Utskottet af en inom Första Kammaren af Herr A. Anderson väckt motion; och

N:o 5, angående öfverlemnande till Särskilda Utskottet af en inom Andra Kammaren af Herr A. Adlercreutz väckt motion.

Öfverlemnande af tre motioner från Lag-Utskottet till Särskilda Utskottet.

Föredrogs å nyo Lag-Utskottets den 6 och 8 i denna månad bordlagda memorial N:o 2, angående öfverlemnande till Särskilda Utskottet af trenne till Lag-Utskottet hänvisade motioner.

Friherre af Ugglas: Jag ämnar för min del icke motsätta mig bifall till Utskottets förslag, för så vidt detsamma afser, att de af

Herrar Anderson och Adlercreutz väckta motioner måtte blifva öfverlemnade till Särskilda Utskottet; men deremot måste jag hysa betänkligheter i afseende å Herr Carl Ericsons motion, och jag tror icke, att den kan höra till Särskilda Utskottet. Herr Ericson har nemligen deruti föreslagit, »att befrielse från första årets vapenöfning med beväringen ej vidare måtte medgifvas medlem af de frivilliga skarpskytteföreningarne.»

Öfverlemnade af tre motioner från Lag-Utskottet till Särskilda Utskottet.
(Forts.)

Denna fråga måtte väl kunna bedömas och afgöras fullkomligt oberoende af ett nytt härordningsförslag och är, så vidt det förefaller mig, derifrån alldeles fristående. Jag vågar därför hemställa, att Kammaren, med godkännande af Utskottets förslag i hvad detsamma afser de af Herrar Anderson och Adlercreutz väckta motioner, måtte afslå Utskottets framställning beträffande Herr Carl Ericsons motion.

Herr von Gegerfelt: I den ifrågavarande motionen säger Herr Carl Ericson, att den nu gällande bestämmelsen om befrielse för aktiv medlem af skarpskytteförening från första årets vapenöfning med beväringen kunde hafva haft sin befogethet, då vi ännu till hufvudsaklig del byggde vårt försvar på den stående armén, men numera, då allmänt erkändes, det detta försvar måste hafva sin egentliga grund på den allmänna värnpligtsskyldigheten, upphörde de skäl, som möjligen förut kunnat gälla för en sådan bestämmelse, och vidare, att denna frihet företrädesvis tillgodokomme ynglingar af de förmögnare klasserna och stadsbefolkningen, hvaraf det blifvande reservbefälet företrädesvis måste hemtas. Om det nu befinnes, att en motion, som redan är till Särskilda Utskottet remitterad, innehåller enahanda eller likartadt ämne, så torde Lag-Utskottet hafva gjort rätt, då det hänskjutit nu ifrågavarande motion till Särskilda Utskottet. Se vi då på de motioner, som redan blifvit till Särskilda Utskottet remitterade, så finna vi bland dem motionen N:o 13 af Herr Key m. fl. med förslag till ny härordning. Ut i denna motion är föreslaget, att öfningstiden skall blifva högst 90 dagar, fördelade på 2 år, och vidare säges deruti, att på det ofvanstående öfningstid må blifva så fruktbringande som möjligt, antoges den föregången af frivilliga öfningar, hvartill skarpskytterörelsen redan visat vägen, samt att dessa öfningar fördelaktigast kunde bedrifvas med afseende på förvärfvandet af skicklighet i målskjutning, hvilken skicklighet vore af den vigt, att till uppmuntrandet af dess förvärfvande, jemte färdighet i andra militäröfningar, någon afkortning i beväringens öfningstid borde ifrågakomma.

I den slutliga framställningen har ock blifvit föreslaget, att någon afkortning i öfningstiden skulle medgifvas, om ett visst mått af färdighet i målskjutning jemte annan militäröfning ådagalades. Såvidt jag kan finna, är det precis samma fråga, som afhandlas i dessa begge motioner, nemligen huruvida den omständighet, att en person är medlem af skarpskytteförening och sålunda vunnit färdighet i vapens bruk, må enligt den blifvande härordningen lända honom till befrielse från en del af vapenöfningen. Den ene motionären har svarat ja på denna fråga, och den andre har svarat nej, men det är dock samma fråga. Det skulle se besynnerligt ut, om nu det ena

Öfverlemnande af tre motioner från Lag-Utskottet till Särskilda Utskottet.
(Forts.)

Utskottet komme att tillstyrka och det andra Utskottet att afstyrka samma sak.

Att det, med afseende å tiden som behandlingen af ifrågavarande motion komme att i ena eller andra Utskottet upptaga, är af föga betydelse, till hvilketdera Utskott densamma öfverlemnas, derom torde vi kunna vara öfverens, ty någon synnerlig tid för dess behandling torde ej vara erforderlig.

Jag yrkar således bifall till Lag-Utskottets nu föredragna hemställan.

Friherre af Ugglas: Det är mig ingalunda obekant, att det förslag, som af Herr Key m. fl i motionen N:o 13 blifvit framställt, äfven innehåller något om afkortning under vissa vilkor af beväringens öfningstid, men det afser, enligt min uppfattning, en helt annan fråga, nemligen huruvida i den nya härordningen skall medgifvas någon befrielse från beväringsofningarne på grund af föregående vapenöfningar.

Det af Herr Key väckta förslag får Kammaren pröfva i sammanhang med förslaget om en *blifvande* här-organisation. Den fråga, som förekommer i Herr Carl Ericsons motion, afser åter, huruvida under den *nu varande* härordningen Kammaren skulle vilja tillåta någon lindring i första årets beväringsexercis, och den kan afgöras, äfven om det icke blefve fråga om någon ny härordning; den hänger således icke dermed tillsammans, och dessutom ligger det en väsentlig skilnad mellan de båda motionerna deri, att i Herr Keys motion icke föreslås någon befrielse från 1:sta årets vapenöfningar, utan der såges blott i allmänhet, att någon förkortning på hela öfningstiden på grund af föregående vapenöfningar borde ifrågakomma. Det är icke i denna motion antydt, att exercis såsom skarpskytt skulle befria från 1:sta årets vapenöfningar, utan der såges blott, att färdighet i målskjutning samt andra militäröfningar borde kunna berättiga till någon afkortning i öfningstiden. Detta är ju en helt annan fråga än den, huruvida man kan blifva befriad från nu stadgade 15 dagars exercis, om man är skarpskytt, och jag hemställer till Eder, mine Herrar, om I icke ären beredde att svara *ja* eller *nej* på denna fråga, oberoende af hvad som beslutas i härordningsfrågan. Jag kan icke fatta, att detta är en fråga, som det tillkommer det Särskilda Utskottet att behandla.

Herr von Gegerfelt: Jag får erinra, att Herr Carl Ericson sjelf förklarar den föreslagna lagförändringen uteslutande betingad af de förändrade förhållanden den nya arméorganisationen kommer att medföra. Huruvida befrielse skall medgifvas från ena eller andra årets exercis kan väl icke hafva någon betydelse för Utskottets behörighet att frågan behandla.

Sedan öfverläggningen härefter förklarats slutad, yttrade Herr vice Talmannen, att under densamma hade yrkats dels bifall till Lag-Utskottets förevarande memorial i dess helhet och dels utaf *Friherre af Ugglas*, att Kammaren med afslag å momentet, för så vidt det

rörde öfverlemnande af Herr C. Ericsons motion, N:o 123, till det Särskilda Utskottets handläggning, måtte bifalla momentet i öfrigt.

Härefter framstälde Herr vice Talmannen först proposition på bifall till momentet i dess helhet, hvarvid svarades många ja jemte några nej, och sedermera proposition på *Friherre af Ugglas'* ofvanberörda yrkande, då svaren utföllo med många nej jemte några ja; och förklarade Herr vice Talmannen den första propositionen vara med öfvervägande ja besvarad.

Föredrogs å nyo och bifölls Lag-Utskottets den 6 och 8 i denna månad bordlagda utlåtande N:o 3, i anledning af Kongl. Maj:ts nädiga proposition med förslag till förändrad lydelse af 6 punkten i 19 § af förordningen om nya strafflagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall den 16 Februari 1864.

Föredrogs och företogs punktvis till afgörande Lag-Utskottets den 8 i denna månad bordlagda utlåtande N:o 4, i anledning af verkställd granskning af Riksdagens justitieombudsmans eumbetsförvaltning.

Utskottets första yttrande

Godkändes.

Utskottets senare anmälan.

Herr von Gegerfelt: Jag får värdsamt yrka, att Justitieombudsmannens i fråga varande framställning måtte, såsom han önskat, till Bevillnings-Utskottet öfverlemnas.

Efter härmed slutad öfverläggning och uppå gjord proposition, beslöt Kammararen till Bevillnings-Utskottet hänvisa Justitieombudsmannens ifrågavarande framställning.

Anmäldes och bordlades Stats-Utskottets memorial N:o 3, angående öfverlemnande till Särskilda Utskottet af en till Stats-Utskottet hänvisad motion.

Herr vice Talmannen hemstälde, huruvida Kammararen, i enlighet med hvad vid hållet talmanssammanträde öfverenskommit att föreslå, behagade besluta att nästa Lördag den 16 i denna månad företaga

val af tjugufyra valmän jemte sex suppleanter för utseende af Riksdagens justitieombudsman och hans suppleant, hvilket bifölls.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades *Herr Croneborg*, under en tid af tre veckor från den 11 i denna månad.

Justerades fem protokollsutdrag för detta sammanträde, hvarefter Kammaren åtskildes kl. $\frac{1}{4}$ 4 e. m

In fidem
O. Brakel.